

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ ОБЛАСТЕН КРЪГ – 24.02.2012 г. – V КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **30** тестови задачи, от които **10** задачи с избираем отговор и **20** със свободен отговор;

- задача за създаване на писмен текст – анализ на изображение, който не трябва да надвишава **2** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **25** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – **3** астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. Европейското средновековие обхваща периода:

А) VIII в.пр.Хр. – V в.сл.Хр.

Б) V в. - XV в.

В) I в.пр.Хр. – XIV в.сл.Хр.

Г) VII в. – XIV в.

2. Кое от следните твърдения е вярното продължение на изречението?

Първите селища се появили, когато човекът ...

А) започнал да отглежда растения и животни

Б) открил огъня

В) усвоил обработката на метали

Г) започнал да се прехранва с лов и риболов

3. За коя цивилизация се отнася описанието?

През VIII в. пр. Хр. представителите на тази цивилизация създали мрежа от градове-държави. В най-прочутия от тях –Атина, се зародила демокрацията, развили се научните знания, архитектурата и изкуството, възникнал театърът.

А) тракийската

Б) елинската

В) римската

Г) египетска

4. Кое от изброените археологически открития НЕ е свързано с тракийското изкуство?

А) Казанлъшката гробница

Б) Панагюрското златно съкровище

В) златната маска на цар Терес

Г) Варненският некропол

5. Мизите населявали земите разположени между:

А) река Дунав и Стара планина

Б) Стара планина и Витоша

В) река Марица и Черно море

Г) Родопите и Егейско море

6. Името на кой български владетел е пропуснато в дадения откъс?

„Кан ювиги е от бога владетел.[...] А баща ми, владелят Омуртаг, сключи 30-годишен мир и живя добре с гърците. Отначало и аз живеях добре, но гърците опустошиха земите ни.“

А) Тервел

Б) Крум

В) Маламир

Г) Пресиян

7. С кое от посочените събития от българската история е свързано изображението:

А) приемане на Кирило-Методиевите ученици в България

Б) създаване на славянската писменост

В) създаване на българската държава

Г) покръстване на българите

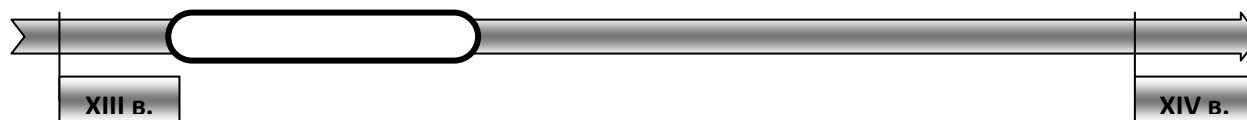
8. Върху линията на времето е показан периодът на управление на:

А) княз Борис I

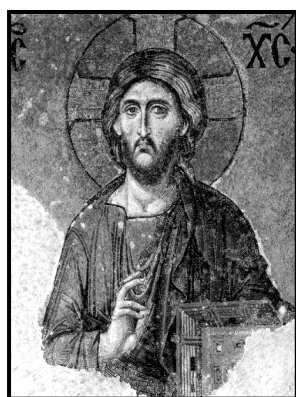
Б) цар Калоян

В) цар Иван Асен II

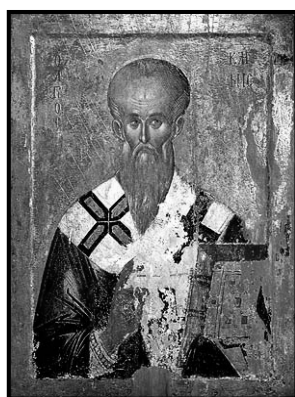
Г) цар Иван Александър

9. Кое от изображенията е образец на преславската художествена керамика?

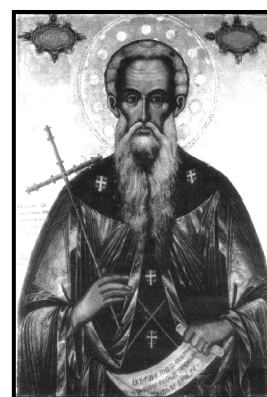
А)

Б)

В)

Г)

10. Кои две исторически личности са живели по едно и също време?

А) хан Крум – император Юстиниан I

Б) цар Симеон – император Константин IV

В) цар Иван Асен II – император Василий II

Г) цар Калоян – император Балдуин I

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

11. Поставете знак „✓” пред вярното твърдение и знак „X” пред грешното:

- А) ☐ Великото преселение на народите и завладяването на Западната Римска империя от германските племена белязали прехода на Европа към Античността.
- Б) ☐ Цар Котис основал Одриското царство в началото на V в. пр. Хр.
- В) ☐ Византия е название, дадено от учените на Източната римска империя със столица Константинопол.
- Г) ☐ През 1040 г. Георги Войтех организиран въстание срещу византийската власт.
- Д) ☐ Първите открити български златни монети са от времето на цар Иван Асен II.
- Е) ☐ По времето на цар Калоян рицарите от Четвъртия кръстоносен поход създали Латинската империя.

12. Изчислете:

А) Колко века са изминали от създаването на българската държава?

Място за изчисления:

Б) Колко години е продължило управлението на цар Симеон?

Място за изчисления:

В) Колко години са изминали от покръстването на българите до признаването на Българската църква от Византия за патриаршия?

Място за изчисления:

13. Попълнете празните места в текста:

“ Виновници за това зло и бунтовници на целия народ били двамата родни братя и Те не се задоволили само със собственото си въстание и освобождение, но се пръснали и по намиращите се далече от планина селища. Единият от братята,, поставил на главата си корона и обул краката си с сандали.”

Из „История“ на Никита Хониат XII-XIII в.

14. Подчертайте излишното понятие във всеки ред:

- А) одриса, гети, хуни, беси
- Б) хан, кавхан, ичиргу-боил, папа
- В) монети, хроники, шлемове, накити
- Г) патриарх, папа, кесар, архиепископ

15. Попълнете липсващото в таблицата:

	Владетел	Събитие/Факт
А)	хан Тервел 	<p>1. Помогнал на Византия да отблъсне от Константинопол.</p> <p>2. През г. бил подписан търговски договор между България и Византия.</p>
Б)	княз Борис I 	<p>1. През 864 г. българите били</p> <p>2. На вселенски събор в Константинопол било решено България да има самоуправляваща се църква, наречена</p>
В)	цар Петър 	<p>1. Сключил 30-годишен мирен договор с</p> <p>2. Появил се религиозното учение на поп</p>
Г)	цар Самуил 	<p>1. През 986 г. цар Самуил разгромил византийците в прохода</p> <p>2. Столицата на българите била</p>
Д)	цар Калоян 	<p>1. През 1204 г. сключил с римската църква.</p> <p>2. В битката при през 1205 г. разгромил кръстоносците.</p>

16. Попълнете пропуснатото в документа:

„... Обаче на първо място вие трябва да имате епископ и когато у вас се разшири християнството, и бъдат ръкоположени в отделните църкви епископи, тогава трябва да се избере между тях един, който трябва да се нарече, ако не поне архиепископ...”

Из „Отговори на папа Николай I по допитванията на българите”, IX в.

17. Запишете какви решения били взети на църковно-народния събор в Преслав през 893 г.:

А)

Б)

В)

18. В игрословицата са скрити 6 исторически понятия. Открийте ги и ги запишете:

П	О	Ц	Х	Б	Ф	Ц	В
Р	Л	А	А	Б	И	Ъ	А
Е	Е	Г	Т	О	М	Р	П
З	П	Х	Ф	И	П	З	О
В	А	С	И	Л	Е	В	С
И	Р	А	Ц	И	Р	Х	Т
Т	Х	Р	Г	Я	И	С	О
Е	И	У	Й	К	Я	Т	Л
Р	Я	Н	В	С	Т	Г	М
А	В	Б	М	Д	Б	Ж	Н

1

2

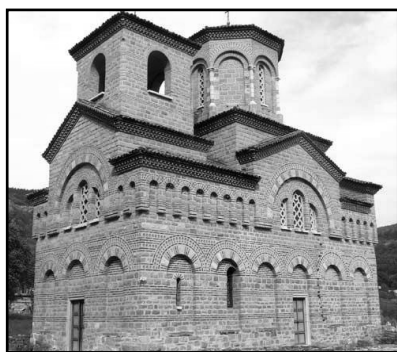
3

4

5

6

19. Разгледайте изображенията от три български средновековни столици. Под всяко отбележете съответното име:

А)

Б)

В)

20. В текста са допуснати 4 грешки. Открийте ги и ги подчертайте:

През 1040 г. в земите от Дунав до Бяло море били обхванати от мощно въстание с център София. Оглавил го Самуиловият син Петър Делян, който бил провъзгласен за български цар. За кратко време въстаниците освободили западните български земи. Обратът настъпил, когато към тях се присъединил Алусиан, син на цар Гаврил Радомир. Поверената му войска била разбита, а той ослепил Петър Делян и избягал при куманите. Скоро след неговата измяна въстанието било потушено.

21. Запишете 3 български паметника на културата със световно значение, които се намират под защитата на ЮНЕСКО:

А)

Б)

В)

22. Подредете имената в таблицата според зададените критерии:

Йоан Екзарх, Василий II, Теофан Изповедник, Константин Преславски, Йоан Скилица, Никита Хониат, Черноризец Храбър, Константин IV, Исак II Ангел

Византийски императори	Български книжовници	Византийски хронисти

23. Подредете буквите от титлите и имената на българските владетели и ги запишете:

Пример: УСАПХНАРХА – ХАН АСПАРУХ

А) ЯАПСРЕНИНХ

.....

Б) НИКЯЗОРБС

.....

В) АСЕОРНМИЦ

.....

Г) АРЪЦРТЕП

.....

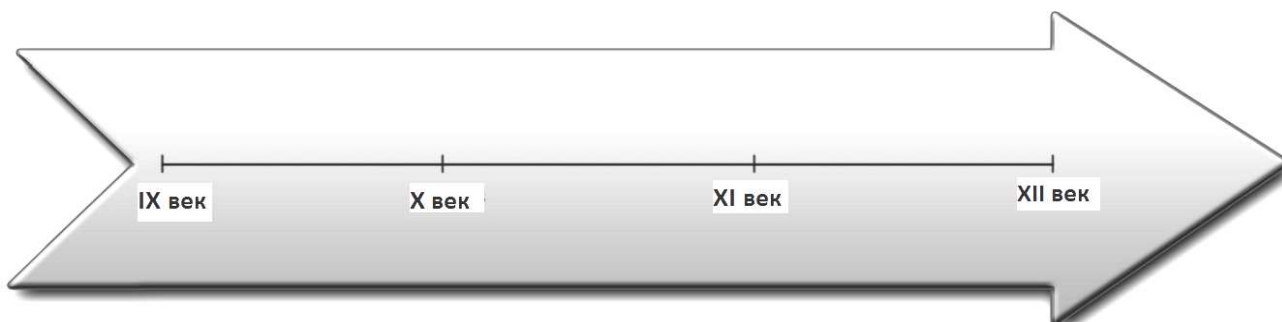
24. Срещу всяко определение запишете понятието, което му съответства:

мощи, апокрифи, житие, крал

	Понятие	Определение
А)		Титла на владетел в Западна Европа, дадена му от папата
Б)		Забранени от църквата книги с религиозно съдържание
В)		Разказ за живота и делата на светец
Г)		Съхранени останки от тялото на светец, почитани от християните

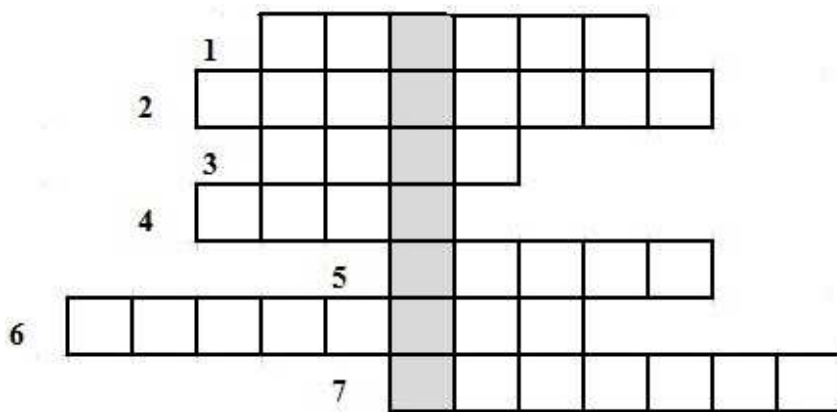
25. На линията на времето отбележете годините само на тези от посочените исторически събития, които са се случили след покръстването на българите:

- А) създаване на „Стара Велика България”
- Б) превземане на Велики Преслав от византийския император Йоан Цимисхи
- В) признаване от Византия на титлата „цар“ на българския владетел Петър
- Г) заемането на престола от Симеон
- Д) присъединяване на Сердика към България
- Е) приемане на Кирило-Методиевите ученици в България
- Ж) битката при Онгъла

Забележка: На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби напишете буквата на събитието.

26. Попълнете кръстословицата. При правилно решение в отбелязания вертикален ред ще получите *средновековно съчинение, което отразява важни събития по години.*

1. Метал, който дава названието на една от праисторическите епохи.

2. Система за организиране на дните, използвана от китайците и от древните българи

3. Традиционно жилище на древните българи.

4. Родът, от който произхождат ханове Кубрат, Аспарух и Тервел

5. Главното божество в религията на славяните – господар на мълниите.

6. Название, използвано от християните за народите, които не познават тяхната религия.

7. Славянско племе, което се заселило в Родопите.

27. Открийте сред цифрите 8 важни години от средновековната българска история. Запишете ги в хронологичен ред заедно със събитията, които им съответстват.

2 1 0 1 8 3 8 6 4

1 1 8 5 2 0 8 5 5

7 0 5 3 2 6 8 1 9

9 1 7 5 1 2 3 0 8

.....Г. -
.....Г. -
.....Г. -
.....Г. -
.....Г. -
.....Г. -
.....Г. -
.....Г. -

28. Поставете надписите под изображенията:

Църквата „Св. Георги в София“; Съкровището на хан Кубрат; Балдуиновата кула в Търново; Златна монета на цар Иван Асен II; „Шестоднев“ на Йоан Екзарх; Голямата базилика в Плиска

		
<div>1</div> <p>.....</p>	<div>2</div> <p>.....</p>	<div>3</div> <p>.....</p>
		
<div>4</div> <p>.....</p>	<div>5</div> <p>.....</p>	<div>6</div> <p>.....</p>

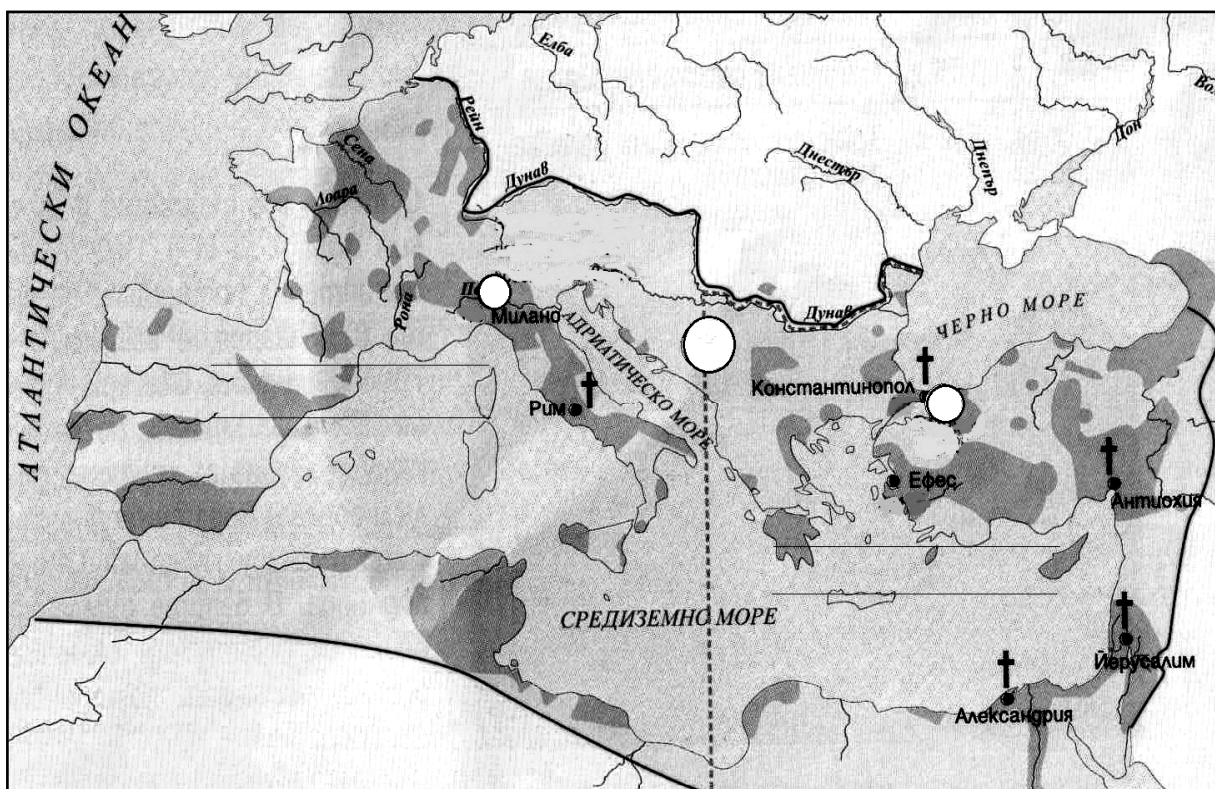
29. Отнесете посочените събития към съответната епоха, като в таблицата запишете само буквата, с която са обозначени:

- А) Провеждане на реформи от хан Омуртаг
- Б) Построяване на Казанлъшката гробница
- В) Възникване на християнството
- Г) Овладяването на огъня
- Д) Поява на земеделието
- Е) Провъзгласяване на Търново за българска столица
- Ж) Завладяване на Древна Тракия от Римската империя
- З) Откриване на медта
- И) „Златен век“ на старобългарската култура

ПРАИСТОРИЯ	АНТИЧНОСТ	СРЕДНОВЕКОВИЕ

30. Разгледайте историческата карта „Разпространение на християнството в Европа (I-IV в.)” и изпълнете поставените задачи:

- А) Подчертайте седалището на папата.
- Б) Отбележете с цифрата 1 мястото, където християнството е провъзгласено за равноправна религия в Римската империя.
- В) Отбележете с цифрата 2 втората столица на Римската империя.
- Г) Запишете на съответното място в картата годината на разделяне на Римската империя.
- Д) Впишете на подходящото място в картата понятията: Западна Римска империя; Източна Римска империя
- Е) Запишете в коя част на Римската империя попадат българските земи?

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до 2 страници анализ на картината на художника Димитър Гюдженов „Цар Симеон – златният век на българската писменост“:

При отговора използвайте следните опори:

1. Опишете обстановката, в която се развива действието.
2. Какви дейности извършват хората, изобразени на картината?
3. Опишете цар Симеон (облекло, поза).
4. Как картината представя ролята на владетеля за разцвета на старобългарската книжнина: мястото на владетеля в композицията; неговото изражение; поведението и изражението на тримата мъже, изправени пред царя?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

Ученик:..... Клас.....

Училище..... град/село

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:ч. ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата *подпис*

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....
Име и фамилия *подпис* *брой точки*

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....
Име и фамилия *подпис* *брой точки*

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2

--